

TIDEVARVET

TIDEVARVET

N:r 5: 1928

Arvsrätten, ledande artikel, ger en översikt av årets K. proposition med förslag till lag om arv. I kommande n:r skall Tidevarvet ge några vidare synpunkter på förslaget.

Den ryske författaren Mereskovski, som på enastående sätt förmått göra levande gångna tiders kulturer och människor, har skrivit en roman om Faraos Achnaton. Elin Wägner skriver med anledning härav om Achnaton som Världens förste pacifist.

Medarbetaren i Norges Kvinder Birgit Nissen, skriver en orienterande artikel om Arbeiderregjering i Norge.

Av den unga skånska författarinnan Ruth Persson, som Tidevarvets läsare känner genom "Faderskapets tragedi", äro vi i tillfälle att åter införa en längre berättelse, *Änknan i Pålshus*, som tar sin början i detta n:r. Samma verklighetsprägel och av vedertagen uppfattning obundna syn, som gav Faderskapets tragedi så stort intresse, framträder också här.

Händelserna har fogat så, att denna första del av berättelsen målar bakgrunden till ett av den K. propositionens ändringsförslag i lagen om arv, varom vår ledare talar.

En del av upplagan åtföljes av en giroblankett.

DOKTOR HEDE BERGMAN, som vid S. K. C. F. K:s riksmöte på söndag — se vidare annons i dagens nr — offentlig kommer att tala om *den kvinnliga ärorens betydelse och utvecklingsmöjligheter*, är läkare vid ett stort försäkringsbolag i Berlin. Hennes ständigt återkommande undersökningar av friska unga människor, särskilt unga kvinnor, har kommit henne att intressera sig för *hälso- och hälsans främjande*. Så har hennes intresse blivit väckt för idrotten, där hon nu står som en av de ledande krafterna. Det är därför med intresse vi emotse vad hon har att säga om dess innehåll och möjligheter.

Svenska Eldbegångelse Föreningens Byrå

Normalmätning 2 Å — Stockholm
Öppen 10-1, 2-4, lörd. o. helgdagsaftnar 10-2

Eldbegångelse — Begravningsförsäkring
Medlemsansättningar — Ornar
Kalendarischer från 150 kr.

FARAOS ACHNATON

Världens förste pacifist

av ELIN WÄGNER

Egyptens faraos, det är i den populära föreställningen det majestät av föga ordhällighet som måste straffas med så många plågor, innan han släppte ut egendomsfolket ur Egypti land. De bibliska böckerna ha intet att berätta om den faraos ungefär samtidig med Moses, som utformade begreppet om en enda världsomfattande Gud, medan ännu Israels gud var en nationalgud, vars hymner voro förebilden till vissa av Davids psalmer och som förkunnade kärlek och frid på jorden såsom guds vilja långt innan drömmen om fridsfursten uppstått hos de Israelitiska profeterna. Hans namn är Achnaton, och han fegerade över Egypten omkr. 1300 år före Kristus. Hans märkliga gestalt, hans tragiska öde, hans lära, hans hymner ha under de senaste årtiondena grävt upp ur sanden som beträckt hans huvudstad, men han har ännu inte intagit sin rätta plats som en av de stora världshistoriska gestalterna. Var enda tidningsläsare har

däremot en hum om Tutanchamon sedan upptäckten av hans grav år 1922. Han var Achnatons svårson en av dem som hjälptes åt att efter hans död söka utplåna hans farliga lära, hans minne och hans namn. Han gav anledning till ett övergående egyptiskt mod på klänningstyper, vilket kan vara tillräckligt. Upptäckten av Achnaton borde komma att betyda mera. Så har åtminstone några av de män känt det, vilka ur de återfunna urkunderna återställt hans historia och dragit fram bilder ur ljuset som återge hans anletsdrag. Tidevarvets läsare känna kanske till en bok om Achnaton av A. Weigall, överinspektör över Egyptens fornlämningar. Den utkom för fem år sen i svensk översättning och visar författarens gripenhet inför den märkliga religionsstiftaren och hans öde. Samtidigt skakar han bekrymrad på huvudet över de farliga konsekvenserna av faraos ovetliga pacifism. Achnaton har varit föremål för

många andra egyptologers utläggningar, men den ryske diktern Mereskovski lär väl vara den förste

som valt honom till huvudfigur i en roman. Hans bok om Achnaton

(Forts. å sid. 4.)

Hemmets arbetsfördelning

Kanske hemmets vecka är den närmaste yttre anledning som erbjudeas till att upp frågan om hembiträdens förhållanden och villkor. Visserligen framskymtar i det för hemveckans anordnande offentliggjord uppropet ingen avsikt att ta hembiträdens insatser med, när hemvärdandet och -uppblygandet dryftas. Uppropet tycks egentligen avse förhållandet mellan föräldrar och barn och mellan makar. Men utövningar av ämnet kan ju överlätas åt de enskilda.

I den mån som hembiträdena inkräknas som medlemmar av hemmets gemenskap, skulle de räknas som en arbetskår, jämställd med vilken erkänd yrkesgrupp som helst. Men den förmanen besitter de noga taget inte heller. De har en mellanställning. De saknar den öberende privatlivens frihet att bestämma övre sin tid och sin miljö; deras arbete betraktas som en den enskilda familjens angelägenhet; de har ett ofta i högsta grad påfrestande och tålmodsprövande arbete. Men de gå miste om förvärvsarbeters säkerhet i bestämda arbetsvillkor. "Hon tjänar i Fivelstad", säger ståtaren om sin unga dotter, som fått plats som hembiträde. Men är det fråga om en anställning vid To-

baksmonopolet eller telegrafan, vid en tidning eller i en affär heter det, att hon arbetar eller tjänstgör.

Det ligger en fast rot uppfattning bakom skillnaden i orden. Det hörs på långt håll, att den som tjänar inte kan beräkna begränsad arbetstid, oantastlig ledighet och ett ansende jämnhögt med husbondefolkets. I de fall där hon har det, är tjänandets begrepp utbytt mot samarbets — under arbetsfördelningens form.

Det har alltid ansetts och anses väl fortfarande, att hembiträdet är en människa, som glatt kan leva förutan de förmåner, som familjens medlemmar själva anse som oundgängliga. Man behöfver bara se på de smala små skrubbar, som t. o. m. i nya hus är reserverade som rum åt hembiträdet. Om en student i Upsala yrar ett mer än vanligt tväriligt och trängt och kallt rum, kan man lugnt konstatera att det från början varit meningstullt jungfrukammare.

En arbetsdag på 14—15 timmar i vanliga fall och ännu längre vid extra tillfällen. Ett arbete av det mest enahanda och ofta tröttsamma slag. Ett fullständigt beroende av herrskapet, vars makt att korsa planer och ge nya order hör till platsen.

Det börjar höras försök att på hemmens traditionsinriktade område tillämpa de erfarenheter som man vunnit inom industrin. Man har upptäckt, att exempelvis för låga spisar är onödigt tröttsamma att arbeta med och att det inte moter något hinder att placera spisen i lagom höjd för den, som skall sköta den. Det visar sig, att bakom humdråga vanor beträffande köksinredningar o. s. v., finns intet antagligt ändamål, annat än att slippa ändra.

Det är ganska lärorikt att läsa vad en amerikanska säger. Mrs Lillian Gilbreth, maka till den kända föregångsmannen på arbetarskyddets område, har givit ut en bok, som heter *The Home-Maker* and her Job. I en rad trevligt skrivna kapitel lägger hon ut — bland allt annat, som betyder något för hemmet — de nya industriella erfarenheternas betydelse.

Effektiva rörelser, lämplig fördelning av arbete och vila, ändamålsenlig arbetsfördelning. På ett enda ställe i boken talar hon om jungfrun. Annars är disk, dukning, bändning och städning en angelägenhet, som klaras av familjen med omsorgsfullt uttänkt fördelning av de olika sysslorna på barnen.

Vi har ju tyvärr inte de bekväma amerikanska grejerna i hushållet och kan därför inte fullt jämföra oss med Mrs Gilbreths månsiskor. Men det skulle inte vara omöjligt att tänka — och därmed genomföra — att familjen ibland, vissa dagar eller vissa kvällar åtog sig hembiträdet sysslor, för att möjliggöra en säker ledighet för henne. En sådan anordning svetsar ihop hemmets olika element. Det händer ju, att man inte hittar i sitt eget kök eller serveringsrum, därför att allt som rör dess skötsel är överlåtet åt hembiträdet. Det ger bara en behöglig säkerhets- och samhörighetskänsla att inte vara främmande för hennes arbete. Det ger en aning om vad hennes arbete kostar och skulle lägga grunden för att komma över klyftan som skilljer köksregionerna från hemmets övriga delar.

De kooperativa hushållen, där flera människor i olika arbeten slagit sig tillrättmans om en väning trorde kunna ge utgångspunkten för en självklar arbetsfördelning, utan samtidig uppdelning i herrskap och tjänare. Det borde där bli självfallet att en åter sig det husliga arbetet, likväl som de övriga i hushållet försörja sig i olika yrken, utan att därav i någon mån följde, att hon fick en undantagsställning.

En ny inställning är vad som behövs.

C. H.

Allt flera köpa i Konsum

Principen är där:
Sunda varor i
sunda butiker.

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.

UTGIVARE:
Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMITEE:
Elin Wägners.

REDAKTIONSEKRETERARE:
Carin Hermelin.

Motagsdag 10-12.
Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:
Telefon Norr 28243.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:50,
kvartal kr. 2:—, Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text 30 öre
per millimeter.
Textida eller särskilt begiord på 25 öre

Stockholm 1928
Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag
Storgatan 22

[Samhällshygien]

Regeringsgatan 31* — Tel. N. 8043
Afärsid 12-17. Torsdagar 18-19.
Menstruationsbindor 125 pr. duss.
Snöbeträ, synnerligen
behaglig f. huden 1:— burk
Medicinsk Tyvä 050 s. m.
Tandborstar, Tandcreme m. st.
Begår pristilä. — Öder exp. omgående.

Kristall bäst och billigast hos

Konst- & Kristallindustrien
64 Västerlånggatan 64

Förmåliga varor Läga priser

Berliner Bock Dricka

Damernas Favoritdryck.
Måltidsdricka.

RÅSUNDA BRYGGERI A. B.
Tel. Hagalund 10. Postadr. Råsunda.

1:a kl. Damfrisering
med all modern konster. Sista nyheter i
fråga om apparater och alla till yrket
hörande specialiteter, såsom hennefärg-
ning, återställande av vitt hår till dess
ursprungliga färg m. m. Individuellt
arbete. Nytt system för perman-
ent ondulering.

Resultat: stora, djupa,
ej smärtsamma vågor.

Manicure — Ansiktbehandling
Biblioteksgatan 6-8, i.
Tel. 109 83

DUCHATTELLER 64a kr. 35.
Cahingler 28 — 294a/Ålster 60 — m. m.

Danielsson, Metareg. 6. Tel. Sö. 766.

**Engelbrekts
Sjuksköterskebyrå**
ansk. ex. sjuksköterskor och enklare,
även barnsköterskor.
Vallhallaväg, 18*, 86181, N. 24113

Olga Elm Dahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Gymnastikdräkter
av trikot till alla åldrar, av tyg på beställning.
Stort lager av N. P. K. Kvalitet för
barn och vuxna.
Promesadokten bredare o. smalar med
utan klack, finnes och kan beställas i
**Anna Ahlströms Manufaktur
och Kortvaruaffär,**
Östgatan 95. Tel. Sö. 31184.

ELSA ARRHENIUS
Kostmagasinet Ö, lvidig Biiger Järstagan.
Tel. Norr 20500. T. Bostaden: Norr 19315.

Tandläkare
Set Hedlund
Stureplan 13 (D. N:s hus)
Tel. 12047. Motagsdag 4-5 e. m.
Kostnadsfri rådgivning

Hildur Molinders
INSTITUT FÖR HYGIENISK
BEHANDLING.
Östermalmsorg 5, 1, STOCKHOLM.
Tel. Ö. 17600.

Ansiktbehandling. Frönbehandling.
Massage mot slapp och ryklig hud. Håls-
och byttmassage. Behandling mot oren hud,
flåsar, förmaklar, hökryddar, vita prickar,
frånkar, o. l. glädat samt generade hår-
vux. Kvarlåtelse, violetta strålar. Speciell
behandling mot håravfall, mjäll och dålig
hårsk. Mascure och pedicure.

Vårdsm. HILDIR MOLLINDER.
Har fört utöver flera år varit anställd på
Fru M. Enquist Institut.

Kvartslampa
gives billig. **Elin Bohner**, Sjölyllegat.
29, IV. Öst. 62 34. Tid 11-7.

**Rationell
Fotvärd**
tyvlådor, lila, invänta naglar, ömhet för
fotsländor, Övermålls förtävsval. L.
Jernström, Dipl. Masöz, Kungsgatan 4 B.
4 1/2 tr. Norr 15936.

FORSAKRING
SKÄNKER
TRYGGHET

FOLKET
Livförsäkring

SAMARBETE
Brand-Olycks-
falls-Garanti-
Bil-försäkring

Vidare skall, då bodelning sker i
anledning av makens död och den
egendom, som därvid tillkommer den
erterlevande maken är ringa, denne
ha rätt att av makarnas giftermåts-
gods uttaga nödigt bohag, arbetares-
skap och andra nödvändiga lösören,
även om därigenom arvingarnas lott
skulle lida inskränkning. Detta till
ett värde — den egendom som en-
skilt tillhör den erterlevande inber-
räknad — av lägst tretusen kronor.

Detta förslag har klart dokumen-
terat att hem s k y d d e t tränger
sig fram istället för släktskyddet,
eller rättare sagt att död mans kvar-
låtenskap främst betraktas som be-
ständsdelen av ett hem.

Principen om hemskydd är in-
ringad inom familjen — med äkten-
skapet som lös. Men när äktenska-
pet lägges till grund för arvssyn-
punkterna blir den frågan brännan-
de om det nuvarande i lagen utfor-

Arvs- rätten

1734 års lag är föremål för en
fortgående kraftig revision. En delvis
ny jordabok fingo vi 1907, och
större delen av handelsbalken är ersat-
t genom nya lagar och förord-
ningar. På familjerätts område
ha vi den nya giftermåtsbalken av
1920, och på det område som en gång
skall ringas av den nya ärdsbalken
finnas redan barnlagarna av
1917—20 och förmyndarlagen av
1925. Samma är framlade lagbe-
redningens förslag till ny lag om den
legala arvsrätten, vilken nu ligger
för med få ändringar föreligger som
proposition. Lagberedningen fort-
sätter sitt arbete med testamentsrätt-
en samt reglerna för ureddning, för-
valtning och skifte av död mans bo.

1734 års lag skyddade släkt-
intressena beträffande egendom och
arv i mycket högre grad än våra nu
gällande arvsbestämmelser, d. v. s.
den genom senare lagar modererade
ärdsbalken gör. Släktingarnas lö-
senrätt till fäst egendom har succesiv-
t avskrivits. Makes enskilda
äganderätt till arv eller i äkten-
skapet införd fäst egendom har ge-
nom nya giftermåtsbalkens bortta-
gits. Soms rätt att arva mer än dot-
ter, avsedd att förebygga egendo-
mens övergående från en släkt till
en annan, har upphävts.

Det nya förslaget till lag om arv
går vidare och föreslår ytterligare
inskränkninngar av släktens arvsrätt
och skyddandet av dess egendom.
Det upptar som arvsberättigade släk-
tingar — utom avlidnes persons
bröstarvingar, föräldrar, syskon och
syskons avkomlingar — endast far-
s och morföräldrar samt föräldrars
syskon. Däremot är kusiner och de
som äro ännu längre bort i släkten,
ej arvsberättigade.

Har den avlidne icke efterlämnat
dylika släktingar — och ej upprättat
testamente skall kvarlåtenskapen
tillfalla en s. k. allmän arvsfond
för främjande av barns och ung-
doms värd och fostran. Här har
alltså det urgamla släktintresset
fått trada tillbaka till förmån för
samhälleliga behov, dock ej till be-
trädande av sådana utgifter som
stat eller kommun annars åtagit sig.

Avbräck i släktens arvsanspråk
till förmån för make och det gemen-
samma hemmet föreligger i det nya
förslaget på huvudsakligen två
punkter: Efterlämnar den avlidne
inga bröstarvingar, tillfaller arvet
den erterlevande maken, dock med
viss rätt för den avlidnes arvingar
— släktingar att vin den erterlevan-
des död f i ut sin andel i den först
avlidne makens kvarlåtenskap.

Vidare skall, då bodelning sker i
anledning av makens död och den
egendom, som därvid tillkommer den
erterlevande maken är ringa, denne
ha rätt att av makarnas giftermåts-
gods uttaga nödigt bohag, arbetares-
skap och andra nödvändiga lösören,
även om därigenom arvingarnas lott
skulle lida inskränkning. Detta till
ett värde — den egendom som en-
skilt tillhör den erterlevande inber-
räknad — av lägst tretusen kronor.

Detta förslag har klart dokumen-
terat att hem s k y d d e t tränger
sig fram istället för släktskyddet,
eller rättare sagt att död mans kvar-
låtenskap främst betraktas som be-
ständsdelen av ett hem.
Principen om hemskydd är in-
ringad inom familjen — med äkten-
skapet som lös. Men när äktenska-
pet lägges till grund för arvssyn-
punkterna blir den frågan brännan-
de om det nuvarande i lagen utfor-

Proportionen

Polisen företog härom natten en under-
sökning i Filadelfiaföringslagens friår-
bärke Stockholm. Omkring fyrtio per-
soner, som tillhörtlagade natten i härber-
get, väcktes upp och fördes till polislu-
set för förhörs och västernas. Pol-
sen hade fått upplysning om att vissa per-
soner av tveklöst riktigt brukade be-
skända härberget. Det visade sig att fyra
blond de anhålla hade böter att sitta av,
medan en häktades för stöld och en kvat-
holls som mistänkt för en del andra brott.
De övriga fick gå efter avlutad förhör.
Händelsen är ett exempel — i samman-
trängt form, skulle man kunna säga —
på vår uppfattning om människors rättig-
heter och värde. Ett avsevärt här-
bärke i Gamla stan, avsett för arbets-
 och hemlösa, med en frikyrko församling
som beskyddare — det finns ingenting
som enlyttig allmän uppfattning kan skän-
ka det ett ansende nog högt, för att
dess gäster skulle kunna göra anspråk på
för vanliga medborgare gängse hänsyn
såsom respekterad hemfild och natro.
Det referat av händelsen som gavs i
Stockholms Dagblad visade desvärre all-
för tydligt, hur fullständigt man betrak-
tar de arbets- och hemlösa, som ta här-
bärg i anspråk, som en människosort för
sig. Polisrazian betecknas som ett lös-
drivarsvep, där fångstens storlek inte kunde
de någva fastställas, men där man all-
tid kunde vänta något nap. »Att kra-
upp dem gick snart och den ene vagn-
stör efter den andra befördades till
polisläst på Kungsholmen. Kriminal-
polisens hovmästare serverade ett extor-
tal gäster på morgonen.» etc.

Man skämtar inte om arbetslöshet så
länge den utpräglat inom bostads-
sällsgrupper. När den åtföljs av hem-
löshet och brist på alla resurser får den
ett sken av tveklighet och dess offer
betecknas såsom svindliver av bestäm-
d arv.

De nya förslaget till lag om arv
går vidare och föreslår ytterligare
inskränkninngar av släktens arvsrätt
och skyddandet av dess egendom.
Det upptar som arvsberättigade släk-
tingar — utom avlidnes persons
bröstarvingar, föräldrar, syskon och
syskons avkomlingar — endast far-
s och morföräldrar samt föräldrars
syskon. Däremot är kusiner och de
som äro ännu längre bort i släkten,
ej arvsberättigade.

Har den avlidne icke efterlämnat
dylika släktingar — och ej upprättat
testamente skall kvarlåtenskapen
tillfalla en s. k. allmän arvsfond
för främjande av barns och ung-
doms värd och fostran. Här har
alltså det urgamla släktintresset
fått trada tillbaka till förmån för
samhälleliga behov, dock ej till be-
trädande av sådana utgifter som
stat eller kommun annars åtagit sig.

Avbräck i släktens arvsanspråk
till förmån för make och det gemen-
samma hemmet föreligger i det nya
förslaget på huvudsakligen två
punkter: Efterlämnar den avlidne
inga bröstarvingar, tillfaller arvet
den erterlevande maken, dock med
viss rätt för den avlidnes arvingar
— släktingar att vin den erterlevan-
des död f i ut sin andel i den först
avlidne makens kvarlåtenskap.

Vidare skall, då bodelning sker i
anledning av makens död och den
egendom, som därvid tillkommer den
erterlevande maken är ringa, denne
ha rätt att av makarnas giftermåts-
gods uttaga nödigt bohag, arbetares-
skap och andra nödvändiga lösören,
även om därigenom arvingarnas lott
skulle lida inskränkning. Detta till
ett värde — den egendom som en-
skilt tillhör den erterlevande inber-
räknad — av lägst tretusen kronor.

Detta förslag har klart dokumen-
terat att hem s k y d d e t tränger
sig fram istället för släktskyddet,
eller rättare sagt att död mans kvar-
låtenskap främst betraktas som be-
ständsdelen av ett hem.
Principen om hemskydd är in-
ringad inom familjen — med äkten-
skapet som lös. Men när äktenska-
pet lägges till grund för arvssyn-
punkterna blir den frågan brännan-
de om det nuvarande i lagen utfor-

Mötesplatsen

Östergötlands Länsförbund av
frilsnande kvinnors
rikstörbund

håll ärmste i på hushållskolon Margareta i Norrköping. Efter gemensam lunch öppnades mötet av ordf. fru E. Hansén, Linköping. Sedan års- och revisionsberättelserna godkänns följande val, varvid ordf. och övriga styrelseledamöter omvaldes. Styrelsen utgöres utom av ordf., av fruarna Anna Åhrberg och Märta Nilsson samt fröken Agda Bengtsson, Linköping, doktorsfrun Märta Hellström, kassaförvaltare, fruarna Elsa Thyssell och Lize Grönwäld samt fröken Betty Olsson, Norrköping, friber-
linnan Louise Adelswärd, Åtvädder, fröken E. Häcker och fru S. Torunull, Motala, samt fröken A. Eriksson, Hällestad. Till revisorer omvaldes fruarna Octavia Lundell och Marg. Lundberg, Norrköping, med fruarna H. Löwendahl och Anna Samuel, Linköping, som suppl.

Centralstyrelseledamöter är ordf., fru E. Hansén, Linköping. Till sekretariatsledamöter, omvaldes fru Märta Nilsson, Linköping, fruarna L. Grönwäld och Elsa Thyssell samt fröken Betty Olsson, Norrköping, fröken E. Häcker, Motala, samt nyvaldes fruarna Elsa Alkman och Märta Hellström, Norrköping.

Diretör redogjorde fru Elsa Alkman för centralstyrelsefrömet i Malmö—Lund i sept. 1927, varrefter en livlig diskussion vidtog angående frilsnande kvinnors ställning till riksdagsmansvalet hösten 1928.

Vidare dryftades bäst sättet att utöfna och sprida Tidevarvet, vars värde man ansåg ej kan överkastas.

Mötet var ganska talrikt besökt och präglades av den angenämsa stämning.

B. Olsson.

Fogelstadsförbundet

Fogelstadsförbundets medlemmar i Stockholm möttes på fördagen den 21 Jan. den stora glädjen att så samla till Fogelstadsföret uppe hos Doktor Nilsson. Så gott som samtliga medlemmar i Stock-
holm och dess omejd hade kommit — också ganska långt från liggande platser som t. ex. Upsala voro representerade — till ett antal av 45 personer. Samtliga kurser voro företärda. Efter välkomnande av **Aktor Hermelin** bild **Doktor Emoy** ett mycket gånslande föredrag om **Elin Wägners förslag**. Med sin klara, träffande framställningskonst nå överlägsna kundskaper och sin förmåga att i så hög grad ge ut av sig själv, gav dr. Ek en av alla med öppning avlyssnad sammanfattning och redogörelse för Elin Wägners böcker och främsta åsattspakar.

Ett föredrag som säkert för de flesta innebar nya och övervärdiga uppgifter i den av alla välkända och älskade värld som Elin Wägners Böcker skapat oss.

Efter föredraget följde samtal med beträffande och körning, varvid även Maja Åkesson Fogelstadshjungs. Kvällen avslutades med sång av Maj Spensén, vilken som alltid gav sin anda av festlighet över samvaron.

Flera av dem, som inbjudits men varit förhindrade att komma, hade söt hälsning från pr. brev eller telegram. C.

liga ly has som — eller dotter? — som studerade i Upsala kunde ej redas sig på mindre. — Tänk att en gång propositionerna fått en var jämförliga. Det har också för en som var förbitvat öfverglädligt.

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå för föräldrar

Regeringsg. 31, 3 tr. Stockholm
Öppen dagligen kl. 12-17.
Lökare vänta underfredags kl. 12-19, torsdagar 18-19.

Meddelar råd och uppmaningar angående föreläsningskontroll, naverdsålls och exekutiva åtgärder. Den vill tillgå vara en.

HYGIENISK RÅDGIVARE
i vad som rör marnitiska störelser ut såväl individuella som kollektiva sjukdomar.

DOKTOR ADA NILSSON, Östergötlands.

Konststopningsverkstaden

Förening för Rationell Hushållning
sitt till Eder tjänst. Genom kostnadsfritt av Eder söndergå Åka
scholar, matlar och damask, såväl som skärmar och silkes-
strumpor, återfå dessa i ursprungliga priset.
Ömsorgfullt arbete. Billigaste priser.

SÖDERMANLANDS ENSKILDA BANK

DEPOSITIONS-, KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING
mot högsta gällande ränta
Solidariskt Bank. Grundad 1865.

Arbejderregjering i Norge

Fra lördag den 28 januari har Norge sin förste Arbejderregjering, så länge den varit. Och regjeringens medlemmer gör sig inge illusioner med hänsyn till langvarighet, ja vil det ikke engang.

Resultatet av en lang og tung udvikling, en intens målbevisst kamp efter Sovjetrevolutionen og verdenskrigen slutt har fått uttrykk i denne begivenhet: Tiden var kommet selv om det Norske Arbeiderparti ikke selv hadde noget ønske om att a regjeringens makt på den parlamentariske grunnlag den nu har.

I 1903 fik arbeiderpartiet sine 4 første representanter i Norges Storting. Ved valgene i høst fik det nu sterke og samlede norske arbeiderparti 59 representanter av tingsets 150. Det lille Norges Kommunistparti (Moskwa-kommunistene) fikk tre representanter. Arbeiderpartiet står således med sine 62 plasser mot Venstre 30, Høiret 28, Bondepartiets 26, foruten å valgt på andre borgerlige lister. Arbeiderpartiet måtte da, som det sterkeste representerte parti, vere forberedt på att måtte ta regjeringens ansvar.

Delvis vil partiet få støtte fra venstre i sin jordreplik med nydyrkingssaken, og burenjeningen på dagordenen, og det vil få venstres fulde og hele støtte til gjennnførelse av statens kommonopol, krigsvensteregeringens store triumf, og op-hævelse av opmuntringspremier for korn dyrkingen, korntrygden, den forfattede "taksepremie" i realiteten bæres av kornet.

Efter Arbeiderpartiet var det Bondepartiet med sin kornholdt og korntrygd og med sit angreb på 8-timersdagen, som hade størst fremgang vid valget i oktober. Med venstre har också de borgerlige partier 26 stemmer overvegt i stortinget, men arbeiderpartiets mæktige fremgang tale et så tydelig sprog at Høiret regjeringen Lykke bare hade att avgå ved Stortingets sammmentræden ved nytår.

Efter at kongen hadde henvendt sig till Bondepartiets parlamentariske fører f. h. v. Statsråd Melbye, og hans oppdrag att søke danne en borgerlig samlingsregjering var strandet på venstres avvisende holdning, kom turen til Arbeiderpartiet. Etter eget utsagn er det skrekken for en real bonde regjering mer reaktionær än någon høiret regjering, som drev arbeiderpartiet til nu att a ansavret. Partiets formann udtalte selv i et foredrag før regjeringens dannelse: "Med partistillingen på stortinget vil vi bare kunne gjennomføre det, som en flöt av de borgerlige partier er villig til att gå med på. Vi vil også bare kunne drev borgerlig venstrepolitikk og det er vårt parti ikke tjent med."

Som en punkt i Landstrets beslutning om saker som skal fremmes av arbeiderregjeringen nevnes kort og godt: Avvebning. Formannens ord er tydelige: Vårt parti vil i dets spørsmål utarbeide og fremsette forslag till fuld og hel avvebning. Forslaget vil bli fremlagt i første tingsamling i inneværende periode. Det blir spendende att se hvordan venstre vil stille sig till avrustningsforslag fra vår første arbeiderregjering. — Kanske blir korakseden den ene positive opgave regjeringen kan ta opp og løse. Regjeringen ventte ikke meget av sig selv, ikke engang med hänsyn till utredning av sakene, (man nærmer den korte tid, sabotasje i departementer etc.) og lannet ventte ikke meget av den. Kanske det er derfor man ikke finner de viktigste ledere i norsk arbeiderbevægelse idag, de to karakterer Martin Tranmæl og Oskar Torp på ministerlisten. Tranmæl blir ved sit redaktørpult i Arbeiderbladet og Torp i sit kontor som partiets formann.

Vem er så mennene i denne historiske begivenhet, som ikke riktig vil grille sende, selv om vi er klar over hvilket mæktige ting den trods alt er uttrykk för, selv om den er meget skrobelig uttrykk för den? Ministerernehypoteksbankhet Christoffer Hornsrud, som också overtar finansdepartementet, er snart 70 år. Han er bonde og driver gårdsbruk i Buskerud fylke. Som radikaler omkring århundredskiftet var han venstremanen men kom så over i det nystiftede arbeiderparti. Han har hatt utallige kommunale hverv og gjeller i særlig grad som en av partiets sakkynndige i finansspørsmål. Som landbruksminister har vi fått en grej og målbevisst man Johanna Nygaardsvold. Som medlem i Stortingets finanskomité har han arbeidet med toldspørsmål. Som sosialminister finder vi på listen et av de "rode" navne riktig nok arbeiderpartiets parlamentariske fører den siste tiden, den unge Alfred Masden. Arbeidsminister har vi fått en av sosialdemokratiets mest sympatiske skikkelser, gjennom mange og lange år en trofast forkjemper för arbejernes sak, Magnus Nilssen. Forsvarsministeren som vi också efter partiets program har rett till å vente os noget av, er kommunisten, lereen Fredrik Mousen, som viser som en særlig sterk og pågående personlighet.

Justisministeren, overrettsavgiver Holmboe fra Tromsø og uteriksministeren i denne vår første arbeiderregjering professor i historie Dr. Edward Bull, er begge unge folk, og tillhørte den kreds av yngre radikale akademikere, som i sin tid samlet sig om Kyrre Grepps fascinerende personlighet. Vi nevner till slutt

Sanatogen, Stockholm L. Kungsgatan 69. Tel. 121 92.

Trött och utsliten?

Bringa Edra nerver i ordning!

Använd Sanatogen!

240000 läkare har skrivit bekräftat, att Sanatogen är det styrke- och nervstärkmedel, som har använts vid veckotillstånd av alla slag. Allden skriver en kind läkare bl. a.:

"Med Sanatogen har jag särskilt uppmärksamt resultat vid nervösa fall och vid veckotillstånd; jag använder därför alltid Sanatogen i min praktik."

Sanatogen giver Edes raskt nya krafter och psykisk kraft. Sanatogenens bestanddelar, kognis och glycerofosfat, är det naturlige og viktigste ångdestoffet för nerverna och ökar blod- og muskellivnådet.

Sanatogen

utjämna de förluster, som kroppen, speciellt nerverna, hava lidit genom många års överanstängning.

Fås på alla apotek samt i fång- och kem. affärer från kl. 1-7.

För att alla skola kunna lita på Sanatogen sändes på begäran gratis och fraktfritt.

Sanatogenpris och broschyr.

A. B. Sanatogen, Stockholm L. Kungsgatan 69. Tel. 121 92.

Vad hände? Änkan i Pålshus

av RUTH PERSSON

Det har hänt något i dag. Hela dagen har jag gruvat mig för ett barnavårdsämndsammanträde i morgon, då efter vad man sagt mig en pojke skulle kallas in för nämnden. Han hade stult en sparkstötning, och han skulle föröbras och förmanas och vi skulle diskutera vad som skulle göras med honom.

Jag visste inte vem pojken var, men det bjöd mig emot och jag gruvade mig och uttrådte. Så kom posten och Tidevarvet — och det första mina ögon föll på var Aichorn. Jag slukade det — och fick en underslagning i bröstet och stark hjärklappning, sprang till telefon och ringde upp ordföranden. Men han var inte hemma, då tog jag Tidevarvet i en fickan, lite gottar och en apelsin i den andra och rusade ned till bilen och kørde upp till gossens skollårer för att få reda på var han bodde. Läraren förstod — och var snäll, och följde mig i mörkert och snöfyras först till en telefont, där jag fick tag i ordföranden och fick honom att låta pojken slippa nämnden i morgon. Så måste jag ju dit med hodet och med —

Vad? Det visste jag inte, men läraren följde mig först i skolen så länge det var väg, och sen en kvegsväg där vi letade oss fram med en ficklamp.

Tre kvarts timme tog det innan vi hittade stugan. Pojken var ill än — blev själalagd när jag sa att han inte behövde gå till nämnden. Modern — hushållade för den gamle bonden. De såg alla lite anallt och rara ut, och jag kände mig solidarisk med dem på det tryggt och eget vis. Och pojken själv komma ned till mig och jag skall låra honom skota hösens så de värper, och han skall vara en i grönsaksodling till våren och få frö av mig.

Och gotterna kunde de inte begripa att det var sant, men jag begrepp att skada hade jag i alla fall inte gjort med besök, om så ingen nytt, — men skada kunde nämnden ha gjort.

Jag var så lätt om hjärtat när vi traskade nedåt bygden igen i snöslasket — och klockan var 10 när jag kom hem. — Men bilen var snäll och allt var snällt.

Mor Elma.

Kirke- og undervisningsministeren, arbeideren og senere læreren og skolebystyreren Olav Steines fra Telemark, en mann der kanskje som få har bjerte för folkeoplysnings sak.

Trodd mange hestillinger har heller ikke arbeiderpartiet funnet plass till nogen av sine dygtige kvinner i regjeringen.

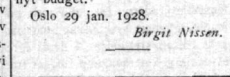
Dette er altså de 9 mænd som skal si os vad en norsk arbeiderregjering på dette tidspunkt kan utrette. Vad den vil utrette har regjeringen liten anledning till att vise, selv om den gör et forsøk på at være en kampregjering som skal reise partiets merkesaker så folket ser dem.

Regjeringens første opgave blir den ikke helt lette att fremlegge et nyt budget.

Oslo 29 jan. 1928.

Birgit Nissen.

Vid jårnårgsövergangen mittför Pålshus står änkan Ringberg og väntar att godståget, som passerar jårnårgsstationen vill Irup klockan fem og nitton skall hinna förbi. Hon är på väg med sin mjölkkanne till mjölkbordet vid landsvägen, og det har henne att hon inte hunnit till grindarna så pass i ride, att hon kunnat våga sig över førteget, ty hon vet av erfaringet, hur langt og tungt lasten just detta godståg brukar vara og hur snart det alltid har för att klara sig i Pålshusgisten. Och det kanhända när hon nu skall stå här og vänta, att hon inte hinna för mjölken med skjutsen till mejeriet, og så går

Står Ni mycket?

Ni har då säkert kitit trötthet i fötter och ben — en olägenhet, som avvihjelpes med Kifas hälftotsod, modell D:r Sam Hybbintest.

Utprovras dagligt 66 m.

Tel. N. 286.

KIFA

31 Regeringsgatan 31

Svenska Kvinnors Centralförbunds för Fysisk Kultur

Rikemöte i Stockholm

Söndagen den 5 februari 1928, kl. 13.30.

Lokal: K. Gymnastiska Centralinstitutes hörsal Hamngatan 19, 0. g.

Allmänheten inbjudes till föredrag med diskussion, kl. 14.30

Fru Doktor HEDE BERGMAN från Berlin:

Om den kvinnliga idrottens betydelse och utvecklingsmöjligheter. ENTRÉ: 50 öre.

L.

Olof Ringberg snackade möbler att sig, ty till våren skulle han gifta sig og övertaga arrendet av Pålshus efter faderen.

Han var en stor og stark karl i sig självt og kärleken gjorde honom vaken og medveten. Det fanns inget stoverk, han inte kände sig mäktig att utföra. Han såg över markerna, som höra till Pålshus. Där fanns stendunna åkertergar, små og kringgårdade och han tänkte på hur han en gång skulle få förordlad dem till fria vida fält. Och där fanns kärrmarker med blandskog av all fur og björk bland snårerna av enris og ljung og pors, men han skulle dika ut dem, og med tiden skulle de bli odlingsbara. Och där fanns fältsmarker, där kreaturen gnagde i sig klövernallar, där en lång rad av djur skulle stå utjådrade, blanka og frodiga.

Ännu var det vinter men snart kunde tjållossningen börja og då skulle hans verk ute i markerna också ta sin början.

»Hem det är tempel, som man reiser att kärleken.»

Men hon, som han talade till og vars man han skulle bli, svarade honom.

»Ja, og guden man tillbeder där är livet.»

Och då förstod han, att hon menade hemmet, så som han menade hemmet. Ty kärlek är liv og liv är bragd. Och när han såg mot undantagsstugan, dit han og hon en gång skulle flytta undan som de gamla nu flyttade undan för dem, så glädde det honom att människoliv inrymmer så många väskingar.

Och tjällen gick og våren kom, og Olof Ringberg gifte sig og bekyrte bryta sten og dika ut sumpmarker, men i sin undantagsstugan kom han inte. Han dog av en blodförgiftning samma år, som han fyllede fyrtio. Och nu är det vid halv sextiden en vintermorgon. Marken är här og här frusen, men något egentligg nöcker är det ändå inte; ty luften är hög og molnfrei og månen är upppe ännu, og den är nästan hel. Men skuggorna ör vända mot sydost og ha börjat smälta samman med varandra, så det kommer att bli fullständigt nedmörkt en kort stund før dagningen.

Vid jårnårgsövergangen mittför Pålshus står änkan Ringberg og väntar att godståget, som passerar jårnårgsstationen vill Irup klockan fem og nitton skall hinna förbi. Hon är på väg med sin mjölkkanne till mjölkbordet vid landsvägen, og det har henne att hon inte hunnit till grindarna så pass i ride, att hon kunnat våga sig över førteget, ty hon vet av erfaringet, hur langt og tungt lasten just detta godståg brukar vara og hur snart det alltid har för att klara sig i Pålshusgisten. Och det kanhända när hon nu skall stå här og vänta, att hon inte hinna för mjölken med skjutsen till mejeriet, og så går

hon miste om de nittosex ören hon skulle haft för den og som hon just nu särskilt hårt behöver og som hon inte har någon möjlighet taga igen på annat, emedan hon inte har annan kontant inkomst än denna för mjölken, og någon gång för något halvtio ören som hon spara samman og sälja i butiken.

Pålshus ligger under Irup, og när Ringberg dog lät Lindskog änkan og barnen bo kvar mot att hon åtog sig fortsatta fullgåra arrendepolitik. Det klandrar man Lindskog mycket för. Man menar att han borde låtit en karl få det. Jordan blir inte skott om den borde og byggnaderna få föröbras. Och det medger gamle Lindskog också själv, men vad vill han göra, som han säger. Han är så gott som lam i båda benen og herer helt av her Felix og denne blir aldrig vid att det var en dumhet av dem att låta änkan bo kvar.

»Så länge hon bara någorlunda kallt fullgåra arrendepolitik, driver inte jag bort henne«, säger han.

»För det kan vara os detsamma om det är ett fruntimmer eller en karl, som kör vår ved från huggingarna i Smarjet. Huvudsaken är att den kommer till lastningsplatsen.«

Man erågger nämligen inte arrendet för Pålshus kontant utan genom vedkörslor.

»Torpet är tilltaget så att en famn kan ha sin utkomst där«, säger her Felix.

Och det har han rätt i att det är. Där var också när Ringberg var död flera stycken som gingo upp till Lindskog för att hora sig för om arrendet. Ingen kunde ju tänka, att änkan skulle tro sig om att stanna kvar eller att hon skulle få lov. »Bara hon inte kommer att ligga försmållingen till last med sina barn«, sa de.

Det var heller inte till en början hennes egen mening att stanna kvar. Hon tänkte att hon fick sälja djuren og redskapen og slå sig ned vid stationssambället som hjälpmanna.

Hon såg sig strax ingen annan utkomstmöjlighet.

Men arbetet i sig själv bjöd henne enost. Och vem kunde också försäkra, att hon bleve så mycket anslått att hon kunde förtjåna tillräckligt att försörja både sig själv og barnen. Hon komme ju till hyra bostaden, kopa veden og så mycket annat, som hon förut varit van att ha okopades. Och hur skulle det komma att bli för henne med barnen, om hon skulle gå till den drövsande på gatorna i ett stationssambälle, medan hon själv ödde tide og krafter på att skapa trevnad i fråmlingsars hem.

Hon tänkte också att hon skulle kunna bjude Lindskog ställa om en mjölkserkeplats åt henne på Irup. Men bostäderna vid gården är mörka og usla og lönen är liten, så hon drog sig till det också. Och så var det barnen. De kunde rätt inte fatta varför de skulle flytta bort från Pålshus. Där voro de ju födda og hade alltid varit.

Och hon tänkte att till brodfödjan og vad potatis man behövde skulle där åtminstone kunna bli. Det, att arrendet inte erlådes kontant utan genom arbete var också en fördel, tyckte hon. Det skulle bli slit og ståt, det begrepp hon nog men de skulle komma att bo hemhult, og någon svält skulle de inte behöva bli, om hon själv skulle kunna sig mera oberoende og sin egen, än om hon skulle lita till arbete hos andra.

Och så beslot hon sig omsider för att be Lindskog få stanna kvar. Och det fick hon, fast den gamle inte var mycket med på det.

»Ni går aldrig i land med detsade han og lade ut alla svarigheter för henne. Men herer Felix stod på hennes sida og höll på att det var hon som hade förträdderatten. Och som han ville blev det naturligtvis.

Mellan honom og Ringberg hade rått särskilt gott. Förbållande allt från det herre. Fåst endast var en tolvårig pojke og Ringberg ogift. Det var Ringberg, som lärde honom hanterat bössa og dressera hundar og gjorde jågere av honom. Så

långe Ringberg levde, hade han också alltid sitt tillhåll hos honom ute i Pålshus. Att där och gick där ut och in i husen, precis som han hört till i familjen, och låg där också många nätter under jästiden.

Han var med den gången också, då Ringberg råkade få träffas, som han sedan tog sin död av, så gott som tvärs genom hela handen, och hade försökt hjälpa honom med att få ut den. Men han hade inte haft annat än sin fickkniv och bar sig väl tafatt och ovanfär, för Ringberg, som var ömskinnt av sig, hade bett honom låta bli. Han ville helt till sjusköterskan. Hon var inre till så hårdhänt och så finge han någon salva till såret, hade han sagt. Men sedan hade han ändå gått och dragit sig och plåstrat med det själv där hemma tills det blev försent.

»Hade jag bara aldrig gett efter för honom», skall herr Felix ha sagt, när det blev tydligt att där inre fanns någon hjälp där. »För jag kan aldrig tro att det kan ha varit min pennkniv, som orsakat det.»

Förusten av kamraten var ett svårt slag för honom. Och när han tänkte på ånkan och barnen var han utom sig av förskräckelse över den olycka, som drabbat dem. Och när hon kom med sitt förslag att de behålla arrendet kände han det som en verklig befrielse. Ty där var ju den utväg han inte själv kunnat finna. Han hade skött bistå henne så gott han förstått. Ordnat med begravninngen och annat. Och när det blev frågan om botredningens erbjöd han sig själv att skjuta för botredningensmännen.

Det blev ett pinsamt uppträde ute i Pålshuset den gången. Det hade nämligen aldrig fallit ånkan in, till kvärläskapsken efter mannen skulle fördelas mellan henne och barnen, och när detta blev tydligt för henne, blev hon fullständigt utom sig.

— »Hurdan lag var detta? — Vad skulle hon nu ta sig till? — De hade ju inte mer än hunnit göra sig skuld fria, Ringberg och hon. — Var skulle hon väl taga penningar ifrån för att lösa till sig barnens arvdel? — Hon skrek ut det högt och gällt och förbittrat, och rösten skar sig och slog över i hysterisk gråt. Barnen snafyade, och Felix Lindskog ryckte till sig mossan och skyndade ut på gården för att ställa med bilen. Han kunde inte höra på henne.

Men botredningensmän pratade och förklarade och sökte överrasta henne. — Han skulle naturligtvis taxera boet åt henne så lågt som möjligt. Det var klart han skulle göra. Men hon fick försöka lugna sig. Det var ju för jäkelen inte sagt, som stiftat lagarna.

Botredningensmän hade sagt, att det var barnens intressen samhället ville tillvarata. Men hon visste ju nu, om att Ringberg och hon varit barnlösa, skulle Ringbergs anhöriga uppträda på samma sätt som samhället nu gjorde i barnens namn, och med lagens hjälp lagt beslag på förtäret av detta, som hon och Ringberg strävat samman för att trygga sin ålderdom vid. Och detta trots att deras anhöriga inte ägde ringaste skyldighet tråda hjälpsande mellan om det en gång skulle slumpa sig så att den som sitt arbete bidragit till att skapa dessa

värden åt dem, kommo att befinna sig i nöd.

Hon rasade i vrede och bitterhet mot lagen och mot dessa, som före henne gått igenom detta samma. Ty det förstod hon, att hon inte var den första som för denna lags skull tvungits ut i skuldstränd och svårigheter. — Och dessa före henne hade tegat. Men hon skulle inte veta. Hon skulle ta och låta folk veta hur det var. Hon skulle försöka om det inte kunde bli ändring härvidlag. Och man skratade åt henne och hade roligt, ty man menade som så, att hade hon själv haft arv att vänta hade hon väl inte haft så stort oväsen.

Hon var rätt mycket på tale i hela församlingen den tiden. Ty dels var det detta, hennes motstånd mot botredningens och arvskiftets, dels gällde det ju för henne att skaffa borgensman till ett lån, så att hon kunde låna till sig barnens dotter. Och hon var så hos den ene så hos den andre för att bedja dem skriva på, åt sig. Men med sådant får man ju vara försiktig hur man skriver. Det blev Felix Lindskog och trädde emellan även den gången och erbjöd henne ett låf på sexhundrafemti kronor, som hon skulle få betala igen i småposter. Som hon först kunde och när det föll sig lämpligt för henne, som han sade. För honom är den summan inte stort mer än vad han slänger ut på sprit och kortspel och kvinnor en enda kväll när han är i det lytnet. Men för henne är det en tung skuld, som hon jämt har att dragas med och avbeta på. Med kalvar och lamm och potatislockning och extra vedkörslor och med de kronor kontant hon kan tjäna på bärlöckning de åren då lingskorsten är god. Men hon föreställer sig, att om ett år eller två, när pokarna blir så pass, att hon kan väga lämna dem att ensamma sköta skyssorna på torpet någon månad skall hon kunna taga flickorna med sig och resa på slättbygdens som bettelkärka. Och då skall hon göra en större avbetalning när hon kommer hem. Sen skall det väl bli bättre för henne med varje år allt efter hand som barnen växa till.

Hon har äldste pojken med sig här vid grindarna, ty han och äldsta flickan bruka tura om att följa med upp till mjölkboden.

Pojken står och räknar lasten på läget. — »Timmers», säger han för varje vagn, som kommer förbi lastad med timmer och så vidare för ut och en.

»Timmer — Sten — Järn — Timmer — Finka — Timmer — Timmer.» Alltid är det mest timmer.

»Kan du begripa var du komo inte all timmers», spjörjar han.

Men modern svarar honom inte. Hon står med kärran så nära intill rälserna hon kan tro sig, och så snart det sista av hjulparen hunnit förbi är hon nere på övergången och iväg hälspringande med kärran framför sig.

Fran Pålshus och dit upp till mjölkboden vid landsvägen är det ett och två en hal timmes högt. Det är ingenting annat än en åläng tramped stig som slingrar hit och dit mellan stenar och trädstrammar, och hon ger sig inte iväg med kannan oftare än hon är nödd och tvungen därtill. Men barnen är intresserade. De knota aldrig över att be-

Farao Achnaton

Fort. fr. sid. 1.

heter MESSIA och finns för icke ryksläsande tillgänglig på tyska.

Det är inte så märkvärdigt att Mereskovski dragits till uppgiften att fördjupa sig i Achnatons historia. Han ser i honom en föregångare till Kristus, skuggan som Messias kastade framför sig. Och Mereskovski har, som vi veta genom hans stora trilogi Kristus och Antikrist, i sitt författarskap alltid systlat med kampen om kristendomens vara eller icke vara. Mereskovski står personligen och som diktare i våldsamt motsatsställning till bolsjevismen och har genom upplevelsena under revolutionen en apokalyptisk syn på världen. Sovjet som förnekar Kristus, generalstaberna som förbereda ett nytt världskrig i giftgasernas tecken, äro för honom kämpar på Antikrists front tillsammans med — Einstein sin relativitetsteori. Mereskovski söker förstärka krafterna på den andra sidan genom att ge liv åt gestalten av Farao Achnaton och sålunda föröka en vissitet om den gudomliga uppbarhetsenhet. Han vill visa hur hela den förkristna världens sökande provande och aning trevas sig fram mot Kristus och fullkommas i honom. Den gudomliga sanningen är en, och det människliga förnuftet kan veta endast på det gudomliga. Där människans frigör sig från det gudomliga förnuftet, där förlorar hon sig i vanvet.

Denna sin tes har Mereskovski svept i ett praktfullt hölje. Hans skildringar av egyptiskt liv från störtsteden under adertonde tyfnastien äro kanske nästan väl praktfulla. Det är visseligen oerhört intressant att studera denna kulturpök i all dess förföring och fulländning icke minst därför att det är en kultur som kvinnor varit med om att skapa. Men sådana studier företar man hellre i faktiska verk än i roman. Där emot fånglar den unge farao själv mer och mer i Mereskovskis framställning. Mereskovski gör ständiga paralleller mellan Achnaton och Kristus. De är lika i sin tro på Gud såsom den ärökefulla fadern för alla och på människlighetens syskonskap som gör krig till en styggelse. I deras inre utveckling, i deras kamp för sin tro, och den tragiska gestalteningen av deras livsöden ser han också likheter. Samtidigt äro deras yttranden så olika som en självhärskare och en timmerlös ände måste bli. De äro ju inte upprenningar av varandra, endast inkarnationer av samma idé. Achnatons liv har inte den självklarhet, den helhet och fulländning som Jesu liv. Det komplicerade med honom är att han såsom farao, enväldshärskare med gudomligt ursprung över världens mäktigaste rike, hade alla möjligheter att i yttre motto förverkliga sina ideal, innan

höva stiga upp och följa med och hålla sin nog reda på huru mycket var och en sådan tur skall inbringa dem vid månads slut. Och göra upp förslag om vad man sedan skall köpa in i butiken. Och modern brukar uppmuntra dem och vara med på deras prat. Men denna morgon förmår hon inte. Pojken fortsätter att söka komma i tal med henne om än ett än ett annat, men hon svarar honom inte. Hon endast travar iväg med sin kärta becke upp och bakke ner.

de vunnit inre verklighet. Han kunde förbjuda kulen av avgudar och påbjuda dyrkan av den ende sanna, kärleksrike guden vars symbol var den livgivande solen. Han kunde eftersträcka de fattiges skatter, föröka sina fiender och frigiva brottslingar, han kunde vägra att strida mot fienderna utom sina gränser eller upprorsmakarna därinom. Han kunde vara säker att människorna lydige av vördnad för hans auktoritet men icke säkert att han förvandlat deras hjärtan. Hans folk var icke moget för hans lära och delade icke hans tro. Därför delade det icke heller frivilligt de lidanden hans tro drog över landet och hämnades också till slut med att avkastat hans lära och förneka hans minne. En samling kliskifiter som blivit funna i sanden, berättar utförligt om hur Egyptens lydänder gjorde uppörr och huru hans trogna där fång begärde att Achnaton skulle komma dem till hjälp med vapenmaket. Men han vek icke en tum från den övertygelse som blivit honom uppbarad, hans här fick ligga överkassan, lyndländerna förklarades, rikets prestige icke måtte försvagas. Självt måste han ju med forskningse ha äsett hur onda makter liksom tog hand om hans goda vilja, hans lydnad för den uppbarade sanningen och förvede dess verkningar till motsatsen av vad han äfsytt. I romanen läser Mereskovski honom ta det nära till hands liggande steget att avsäga sig kungamakt och gå ut bland det enkla folket, förkunnande budskapet om Messias som skall fullborda det han inte förmådde. Historien förmåler emellertid att han dog som regerande konung vid omkring 30 års ålder, men att han redan före sin död blev övergiven och föraktad av sina egna. Efter hans död segtrade den gamla världskelpen över hans högre gudsuppenbarelse och hans efterträdare på Faraos tron sökte förgäves med vapenmaket återställa det mångtusentåriga väldet som dock mognat till fall.

De som kommentera Achnatons historia, se gärna däri ett bevis på att hans ideal om fred på jorden äro utförbara. En engelsk vetenskapsman, Elliot Smith, som undersökt hans mumie, förklarar dessutom hans pacifism som en patologisk företeelse och söker bestämma hans sjukdom.

Mereskovski däremot säger sig ha gripits av en helig rysning vid studiet av Achnatons historia och vid åsynen av hans dödsmask som mest av allt tyckes honom närma sig föreställningen om Kristi ansikte. Och om man begrundar detta öde förstär man Mereskovski. Man gripes först av tanken på det hemlighetsfulla i att en misslyckandes man måste gå före Kristus, halvt annat Årtusende tidigare, och man undrar vilken betydelse denna gnista som glimtrade till i mörkret haft för ljuset som sedan tänades. Likaså stannar man inför tragiken i att blodig skörd tycktes växa upp, där han sådde fred och god vilja. Man icke förstär sammanhanget i detta, så länge man är fast i föreställningen att det var ut hans handlande som krig och olyckor följde Om inte allt ska bli sammanhangslost måste man erinra sig att uppörrten i Syrien på Achnatons tid voro svarat på egyptiska erövringar under tidigare perioder. Egyptens tidigare politik krävde en logisk fortsättning av strängt undertryckande av de un-

Hållning

Det har ofta hänt mig att jag genom redaktionsens fönster sett ut över Kungälv och därvid fått syn på människor, som springer till spårvargen. Det är bara sållan man kan gilla deras sätt att springa. Alltfor ofta är det den sorgsligaste vrånghild av ett snabbt och oförutvitt fortskaffande. Utom att man tydlit är vilken anstränging det kostar dem, är det så fullt med deras korta steg, stela ben, svängande armar, att man gärna skulle vilja ge dem ett gott råd om ändamålsenligheten och skönheten i lediga rörelser.

Ändå är man bara en i gymnastik och plastik högst ockunnig, som älls inte skulle ha rätt att kasta den, där man händer ställa i redaktionsrummens gård.

Man det finns också tillfälle att ta del av skönlitteraturens intresserade och intraspanade till Gymnastikinspektorn vid Stockholms folkskola, gymnastikdirektör Elin Falk, har givet ut en liten bok, som heter *Gymnastik med lek och idrott.* (Nordenstedt & Söner.)

Det sarakligt värdefulla med boken är, att den inte bara är användbar för gymnaster utan också vänder sig till vanliga människor, vilkas enformiga, själslösa eller ensidiga arbete allfor ofta medför minskad rörlighet och smidighet och dålig hållning. Som man vet följt pedoförslagen att röra sig ledigt och fritt också ofta en känsla av inre stehet och förlägenhet.

Elin Falks bok börjar med en kort men mycket rikt överikt av de naturliga, allmännbildande kroppsvingarnas uppbyggnad och utveckling.

Vidare följer en enkel och tydlig beskrivning av kroppsvingarnas uppbyggnad, de vanligaste hållningarna och deras rättande. Och till sist en rad övningar, lämpade såväl för lektioner i en skola som för praktiserande av den enskilde i hemmet, i det egna rummet, ensam eller med kamrater. Beskrivningarna är följda av uttrycksfulla bilder, som ger ett mycket godt begrepp om de farliga och vanliga misstg, som ligger nära till hands.

Det stora intresse för säkerheten som Elin Falk omsäknligt lagat i dagen i sin bok undgår inte att framkalla ett otvivelsett intresse hos den som läser boken. Man beslutar utan inre motstånd att hädana följa sig förmyningsmakten till ett nöje lästället för en knapptidigt upplydligt plikt.

derkuvade, alldeles som våra dagars stormaktpolitik tyckes kräva rustningar, befästningar av Singapore och invandringsförbud. När nu plöjtligt en man med andra ideal byter in och skär av händersealen utgående om ett handlande ut från nya utgångspunkter, så kan han därmed icke hindra tidigare sådd att spira och mogna. Så ofraknligt är sammanhanget mellan generationerna och tiderna. Därför måste den som vill det goda ofta bära förebärrelser att ha verkat det onda, dess bittrare som de senbart tyckes vara välbegrundade. Vi se att Achnaton stred med samma problem som pacifisterna i modern tid. Men skall då inte ha en sådd spira, kan man fråga. Är den för alltid överensad och förortad? Härpå vägar man ingenting svara, men man kan alltid erinra om den livskraft som beskern genom Årtusenden hos de sådeskorn man hittat i faraonernas gravar. Tankens sådd har i alla tider visat sig äga livskraft som överlever århundraden av förnekelse, tystnad och motstånd.

SAPONARIAS
flytande Gilber
det MODERNA Silverpörelmedlet.
försäkrar Edert slätna hudsvårigheter samt föremål av koppar, mässing, brons m. m.
Putsar, polerar och konserverar Edert gamla äkta silver. Pris pr flask 3.50. Liten fl. 1.25. Finnes i järn-, kemikalie-, järn- och specialaffärer m. fl.
Partilag: GYLLING & Co. Regebrings 12, Sthlm. N. 198 76